

Text: Kaz 10,4-7

Datum: 13. srpna 2017

Kazatel: Filip Čapek

Sestry a bratři, co si počít s tím, že věci se dějí jinak, než bychom rádi? To se ptal i Kazatel sám sebe a také lidé jeho a společně hledali odpověď. Tehdy, jak se zdá, byli vystaveni nevoli vladaře. Dolehl na ně jeho hněv. Ať už to byl kdokoli, asi to s ním nebylo úplně snadné. Na rozdíl od nás si ho sice nezvolili, ale i tak nejsou spokojeni. Kazatel vybízí v této situaci k uvážlivosti, k tomu, aby člověk neopouštěl své místo, které má. Ještě si to jedno poslechněme: *Zvedne-li se proti tobě vladařova nevole, své místo neopouštěj, mírnost může zabránit velkým hříchům.* To je ale dost těžké: vydržet napětí, usedět tlak nadřizovaných, který je navíc třeba i neoprávněný. Někdo se prostě jen špatně vyspal a teď to dává sežrat druhým. Reagovat znamená přiložit polínko do plápalajícího ohně, takže se z něho stane pořádná vatra a konflikt je na světě....

Vydržet, zůstat na místě, nepanikařit, to je těžké, ale kniha Kazatel to doporučuje jako moudré. Výdrž, to je ctnost, na kterou nás Písmo a jedna z knih Starého zákona upozorňují. Jednat moudře znamená zůstat na místě, společenském, pracovním. Stabilita má svůj zásadní význam, když třeba ti výše postavení zrovna mají lehce labilní nálady a postoje. A není to ani náhodou samozřejmé. Není snadné vydržet. Současný duch doby - nebo jak to nazveme - tomu moc nepřeje: Lidé spíše neposedí, mění se zaměstnání, povolání, protože to zkrátka není k unesení, rodiče mění dětem školy, aby si to s učitelem 'lépe sedlo', lékaři to také s námi nemají lehké, aby vyhověli, děti potřebují přesně na míru kroužky, sporty, hudební nástroje. Běda, když je něco jinak... Vlastně na to máme nárok, je to jedna z podstat svobody... Změna je život... Firmám utíkají řemeslníci za lepším nebo pohodlnějším, lépe placeným, více 'obenefitovaným'. Faráři se také hýbou víc než dříve, takže náš seniorát může být za rok na polovině současného stavu duchovních...

Často se to říká, co již zaznělo: Změna je život. Nic proti, ale změna k čemu? Je změna zárukou, že bude lépe? Někdy se totiž člověk naivně točí v kruhu ideálů o novém, lepším, bezpečnějším, výhodnějším, až ho to nakonec odstředí nebo přímo vystřelí do ještě většího vzduchoprázdna s ještě zamotanější hlavou a horším postavením, než když do kruhu vstoupil. Kniha Kazatel pro to má označení *pomatenost*. Neříká, že někdo je pomatený, ale že kromě moudrosti, uvážlivosti, rozumnosti v atmosféře číhá ještě jiná méně vábná skutečnost, a tou je pomatenost. Kdybychom tuto věc chtěli převést do vznosnějšího jazyka nebo označení, asi nejbliž je slovo *dezorientace*. Jeden měnil, až vyměnil tak, že mu nezbylo ani to málo, se kterým začínal. O tom je i nejedna pěkná poučná pohádka...

Sestry a bratři, jak je to s naší orientací? Teď nemyslím, že budeme přešetřovat, jak je kdo z hlediska těla založen a do kolika procentní skupiny patří, ale co je pro nás zásadní, co nás orientuje, co je naše východisko... Než se k tomu dostaneme, ještě chvíli počkejme. Když

se vrátíme ke Kazateli, asi se mu také hlava točila z toho, co se může stát. Užívá k tomu obrazu otroků na koních a knížatech, co jdou pěšky, jako kdyby byli otroci... Je to převrácený stav, který ale nemá vest k rezignaci. Právě naopak.

Co se děje, má možná smysl, který je skrytý, je těžko přijatelný nebo vůbec nepřijatelný, ale přesto tu je. Co se děje a co není člověku ani náhodou příjemné, je jako v dobrém úmyslu hozený klacek pod nohy. A teď proč: Aby se přibrzdilo, třeba i dost razantně, a začalo se přemýšlet: Nově, z větší hloubky a s větším odstupem. Pak se ukazuje, že, co nás potkává, není jen dobré, radostné, nejsme na tom, jen tak, že si něco pořád 'užíváme', 'konzumujeme' a stravujeme jako dobří a šťastní uživatelé té které služby. Musíme si uvědomit, že žijeme v poměrně sladné iluzi blahobytu na víceméně všech frontách. Stačí pár set kilometrů na jih nebo na východ, aby bylo jasné, že nic není dané, nic není zasloužené nebo nezasloužené... K lidskému bytí patří i těžké tóny, trápení, smůla, blbé náhody, blbé nálady, velká i malá neštěstí, hluční sousedé, kolega či kolegyně v práci na zabití, vedra, sucha, povodně, dopravní zácpy, nemoci, bezmoc, politici, kteří se rozmohli, aniž dávají zpět, co jim lidé při volbách hlasy svěřili... To je život, nic jiného. Není jen bílá ani jen černá, jsou různé druhy kombinací jak ze vzorníku barev na fasádu, kterých jsou ne desítky, ale spíše stovky a tisíce, až z toho jde jednomu hlava kolem.

A teď zase krok vpřed k otázce orientace, našeho východiska pro život, který dává smysl. Máme daleko k adventu, ale jeho poselství je tím hledaným východiskem. Tam to začalo, tam byl start.... Co se tehdy stalo je orientací pro nás. Hledali mudrci a našli, hledali pastýři a našli, našli dobrého Pastýře, hledali další.... a také našli. Našli novou a dobrou perspektivu, která je dlouhodobým cílem. A proč dobrou? Protože je pravdivá, je taková, jaký je život, není to rychlé a bezbolestné řešení, ale dlouhý a někdy až nesnesitelně táhlý zápas o nalezení pevného místa, stability... Dotaženo s Kristovými slovy je to tak, že On je Cesta, Pravda i Život. On je cestou plnou překvapení, nenadálých změn, proměn, těžkých rozhodování i nečekaných zkoušek a pokušení. I proto lidé, a byla jich podle všeho drtivá většina, Ježíše nejen následovali, ale i opouštěli, zatracovali, pronásledovali a nakonec dovedli i na golgotský kříž. Tím, aniž to chtěli, potvrdili, že Kristus je na stopě skutečnému lidství, že je jeho vlastním vzorem, který nemá srovnání. Jeho cesta je pravdivá, je taková, jaký je život včetně nemožné vrchnosti a vlastní neschopnosti se s tímto vyrovnat. Na nás je toto vědět, připustit, pustit do našich myslí a žít podle toho. Takže, když se stane někdy něco nedobrého, když na nás dosedne stín toho či onoho, pamatujme na Kazatelovu dobrou radu: Dýchej, drž se, zopakuj si, kdo je tvou orientací, kdo je tvým základem a dej rychlým řešením čas anebo je rovnou raději dej k ledu. Bůh má zálibu v uvážlivosti, blahoslavený, kdo to ví a žije podle toho. **Amen**